

Eesti-Ma Rahwa

Kalender,

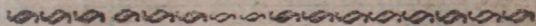
ehk

Záht-Namat

1772

Alasta peäle párrast meie

Issanda JEsusse Kristusse
Sündimist.

Tallinnas

Trükkitud Lindworsse Kirjadega.

ist sedda kallist Jesusse Kristusse
sündimist on tännawo se 1773. aasta.

Värrast ma-llma lomist	5772
Värrast Eutterusse õige Ueso ülles- wötmist	255
Värrast wanna katko	115
Värrast sedda kui wäggi Pranburgi läks	93
Värrast sedda kui Toompä põllend	88
Värrast sedda sure nälja hakkatust	77
Värrast teist katko	62
Värrast meie armolissema Keisel ja Sure Prava K A T H O L I K I sündimist	43
Värrast sedda kui ta hakkand wallit- sema	16

Pühha Päwa märk

2

Soulo ja Bastlapäwa wahhel on 9
Päddalat ja 2 Päwa.

Märkide selletamine.

☉ Noor ku.

D Essimenne werendel.

☉ Täis ku.

☾ Blimne werendel.

☩☩ Hea aadrit lasta.

☉ Hea kuppõ lasta.

☼ Hea arstimisse rohto wõtta.

☩ Hea külwada ning istutada.

☉ Hea lapsi wõdrutada.

☩ Sedda, mis pitkaliste peab kaswama.

☞ Hea puid raiuda hõne tarwis.

☞ Ahjo tarwis.

p. parrast.

p. l. parrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Kristusse ümberleifam, Luk. 2, 21.

- 1 Neeri P.
- 2 Abel I
- 3 Set I
- 4 Enok I
- 5 Metusalem I
- 6 3 Kuning P.
- 7 Jullanus I

Alita Jesus.
 4, 34. e.l.
 Selge
 ja
 kaunis
 ✽

Kristalitus ol
 go Juina
 tale meie Is
 sandalekes meid
 siit sadik on ait
 nud ja meie ka
 minnetval aas
 tal omma suurt
 armo ni rohkese
 te teada annud.

Jesuse ristmisest, Matt. 3.

- 8 1 P. p 3 R. P.
- 9 Peatus
- 10 Daawli p.
- 11 Ervralm
- 12 Rein
- 13 Hilarius
- 14 Beliks

fülm
 60. 32. p. l.
 tuulne
 ja
 lumme
 ✽

Ta elgo ka ed
 despiddi sel uel
 aastal omma
 armoga meie ju
 res, õppetogo
 meid tedda süd
 damest kartma,
 ja õnni stago
 meid ihho ja hin

Jesus 12 aastat wanna, Luk. 2, 41.

- 15 2 P. p 3 R. P.
- 16 Kisbregt
- Tõnnise p.

sad
 4, 19. e.l.
 do

ge polest. keikis
 mis meie ette
 wõttome teha,
 et Jummal meie
 Issa ja Lemma

Sel Kuul on 31 Päeva.

18	Uxel	I	uddu-	Voeg Jesus
19	Sara	I	ne	Kristus Püdda
20	Wab. Seb.	⊕		Waimo m'ees
21	Neto		ja	leikist saaks ki-
Pulmad Rana Linnas, Joan. 2.				detud ja arm-
22	3. P. p. 3. R. P.			saks petud!
23	Lotta	2	⊕ 6, 54. p. 1	Meie meel on
24	Timoteus	7		wäga hea ol-
25	Paawli ümb.		näffe	und fuuldes et
26	Boltharvus	8	nüüd	teie sedda soa-
27	Krisostomus	7		jutto, mis meie
28	Karel		külm	minnewal aasi-
Pealikkust Kapern. Linnas, Matt 8.				tal olleme selle
29	4. P. p. 3. R. P.			pietoles, e läbe-
30	Udelgund		ja	r amato pure
31	Un		tuulne.	pannud, süda-
				me huimoga ol-
				lete wasto wot-

12tel seie ku päwat touseb päide kello 8. ning ühhe pole tundi, lähhab alla kello 3 ning ühhe pole tundi. Päaw on piik 7. tundi, ja õ 17 tundi.

FEBRUARIUS, Kuuula-Ku.

1	Piirit	1	D o. e. l.	nud ja rõmga
2	<i>Süüla p.</i>		lumme	lugaenud. Sel-
3	Hanna		sad=	lepärrast woib
4	Berouika	└		meil ka se totus
<hr/>				
5	Kristus Laetwa peäl, Matt. 2.			ja julgus olla
6	<i>W. p. 3. R. B.</i>		do	Jummala meie
7	Nikart	2		Issanda pole, et
8	Käsperdina	└	<i>II, 14. p.</i>	Ta sedda kül
9	Salomon		tuiso-	wist ep olle ka
10	Kolastika,		ga	luggone õnnis-
11	Edo		ning	lamatta jätnud
<hr/>				
12	Wina Mäest, Matt. 20.			teie süddamette
13	<i>W. p. 3. R. III. B. I</i>			sees, nenda et
14	Peningna	└		teie sest ennam
15	Walentin			ja ennam ollete
16	Waustina		fange	tunda sanud,
17	Inliana	└		kui suur ja kar-
18	Aleksander		Külm.	tusse wäärt mek
19	Konkordia			Jummal on,
				wäärt et meie
				Sedda südda-
				mest wöttame
				karta, armasta-
				da, teuida ja

Sel Kuul on 29 Päwa.

Külwi Mehhest, Euf. 8, 4.

19

8 P. e. Kuul. P.

20 Eugarius

→ heits

21 Jesaias

liis

22 *Petri p.*

⊙ I, 9. p.l.

23 Serenus

Eud

24 *Wladise p.*

→ ja

25 Wiktorius

Peawa

Kristusse Kannatam. Euf. 18, 21.

26

Paast p.

paist

27 Nestor

→ sed

28 *Willa p.*

Ilmat.

29

Euhka p.

⋯

Temma sanna
itka kuulda.
Nenda kui Jo-
annesse ilmu-
tam. Namatus
õõldasse 15. v. 3,
4. f. Sureb ja
immeliikud on
sinno teud, Is-
sand Jummal,
sa teigewägge-
ram, õiged ja
tõõsised on siino
teed, sa pühhade
Kuningas Kes

16 nel selle ku päwal touseb päike kello 7. lähhää
alla kello 5. pääw on 10 õ agga 14. tundi piik.

1	Albinus	I	D 3, 39. p. l.	peaks mitte sind
2	Medea	I	A. kül-	lartma Isand
3	Cers	I	- mat	ja sinno nimine
Kristusse Riufatamis. Matt. 4.				aunstama, sest
4	W. Paastus		Ilma	et sa ükka pühha
5	Kanti		de	olled, sest et so
6	Kotwid	L	jär-	õiged kõyto-
7	Herpetua		rele	moistmised on
8	Siprian	2	● 8, 51. e. l.	atowaliduss sa-
9	Mõri p.		on	nud. Nenda
10	Mikens	L		sammoti ollete
Kawanea Maesest, Matt. 15, 12.				tete sest ka woi-
11	W. Paastus		felged	nud moista, mis
12	Krefor		Peawa	suur õn se on, et
13	Cenestus		paist	meie niisuguse
14	Safarias	8		targa ja armo-
15	Ponginus		4, 28. e. l.	lisse Ketsri-
16	Kert	I	sed	Prana wallis-
17	Truto			susse al eäame.
				Sest kui Jum-
				ma ühhe rah-
				walehead somib,
				siis annab Ta

See Kuul on 31 Päeva.

Seft kes kurrasit wöewat, Euf. II.

18	<i>P. Paastus</i>	Zimat
19	Rabriel	lota
20	Matreona	✱
21	Bent	nüüs
22	Kawael	→ fe
23	Tiits	● 7, 10. e. 1.
24	Kasimir	

neile head ja tar'
gad wollitsejad.
Wabagem siis
Jesanda tööd,
kes Kuningat-
tele woiwust an-
nab, ja laiale
pillab kes Tem-
mawasto surus-
tellamad.

5000 Mebbe söötmitsest, Joan. 6.

25	<i>P. Paastus</i>	<i>Paastus</i>
26	Emanuel	✱ ja
27	Kustato	kulmat
28	Rideon	I B
29	Rido	Ööd.
30	Adonias	→
31	Detlaus	D 2, 56. e. 1.

Minnewal
aastal olleme
halland teile
sedda söa, asja
esimesest or-
fast juttustama.
Suis ollere teie

ionel sege ku päwat touseb päike kello 6. läbb
alla kello 6. päätw on 12. ja ö 12. tundi pilt

Surri-ehk Mahla-Ku.

Jesús kiowid wissat! Joan. 8.

- 1 *W. paastus*
- 2 Teodorus
- 3 Berdinand
- 4 Ambros
- 5 Maksim
- 6 Kõlestin
- 7 Aron

Kari 1. p.
 Seggased
 ja
 nüs-
 fette
6. 41. p.
 Ilmade

io kuulda sanud,
 tuida Turki-
 rahwa eßminen-
 ne trotsimine
 on mahha lödud
 ja Jumma la-
 hirm waenlaste
 peäle tulnud,
 nenda et nem-
 mad sure häb-
 biga ja ni sure
 ruttoaga on tag-
 gasti läinud, na-
 go olleks nelle
 tullt takka ol-
 aud. Nenda
 sam moti luit
 Emori- ja Ra-
 naani rahwa

Kristusse sisesõitmisest, Matt. 21.

- 8 *6. 3. paast.*
- 9 Bogislaus
- 10 Etsekiel
- 11 Leo
- 12 *Suur 4 p.*
- 13 *Suur 1. p.*
- 14 *Suuni p.*

järrele
 woiksid
 sojad
 ja
 Peawa
 paistjed
6. 57. p.

biga ja ni sure
 ruttoaga on tag-
 gasti läinud, na-
 go olleks nelle
 tullt takka ol-
 aud. Nenda
 sam moti luit
 Emori- ja Ra-
 naani rahwa

Kristusse üllestousminne, Matt. 26.

- 15 *1. Pühha*
- 16 *2. P.*
- 17 *Kolmas P.*

Ilmat
 tulla

Kuningattek
 õöldõlse: kui
 nemmad kuul-
 da said, et Jes-

Sel Kuul on 30 Päwa.

18	Valerian	felge	howa Jordani
19	Simon	ja	wet Jeraeli laste
20	Abdolarius	ful-	te eest olli ärra-
21	Sulpisius	II, 21. p. l.	kuimatand, kun-
Kinnipandud u'zist, Joan. 20, 19.			ni nemmad ollid
22	<i>P. p. Alkest.</i>	mad	lääbi läinud;
23	<i>Jürri p.</i>	ööd	siis sullas nende
24	Albert	ning	südda ärra, ja
25	Markus	ning	neil ei oluud
26	Etsekias	tuul-	teps süddat jees
27	Eudolw	es	Jeraeli laste
28	Klaus	sed	pärrast Jos. 5,
Heast Karjatest, Joan. 10.			1. f. Eest Jam-
29	<i>P. p. Alkest.</i>	10, 39. e. l	mal on se kes
30	Reinmund	Ilmat.	sõa-meeste süd-
			dant ärra leikab
			kui wina mar-
			jad. Waat uen-

12nel selle ku päwal touseb päilit pole tundi pärrast kello 4. ning lähhäb alla pool tundi pärrast kello 7. päaw on pitk 15. ja õ 9. tundi.

MAIUS.

Mäio = ehk Leht = Ku.

1 *Bolbri pädm*

2 Sigismund

3 *Peidimime*

4 Kottard

5 Susanna

Billo

ja

uddune

& Ilm

wah-

da teggi Jum-

mal siingi. Kui

se talwe liggi

joudes et sõa-

wäggi mitte en-

nam ei woind

ürikesse aia pärrast, Joau. 16.

6 *W. p. III. P.*

7 Tanislaus

8 Valerius

9 Job

10 *W. p. I. P.*

11 Barnabas

12 Wiktorja

2, 27. e. l.

tetab

Peawa

paki-

&

miss-

ja

leri sees olla, siis

läks meie surem

wäggi Pohla-

male korterisse;

agga üks ossa

sest pididi selle

Kinral Towlt-

ga sinna jama,

Sesanna Kin-

ral läkitas siis

Kristusse ärramitanemist, Joau 16.

13 *W. p. III. P.*

14 Liberatus

15 Sabina

16 Sohwi

17 *W. p. I. P.*

18 Eriß

1, 6. e. l.

wihma-

ga,

&

ja

nende

järrele

mentid eele Tur-

lio ülesõffid a

ja sealk ümber-

lando neid puh-

tolks ärrasaat-

ma, et ta sealk

maol omma

Sel Kuul on 31 Päeva.

19 Madle		on	rahwagara hāl
Digest Pallumisj. Joan. 16, 23.			woi's talwe
20 <i>W. p. ün. P.</i>		soje	Porterid pidda-
21 Desiderius	⊙	I, 5. p. l.	da. Seäl liggi-
22 Emilia	⊙		dal olli Wallat.
23 Eduard	I	tun-	ti Würsti-rigi
24 <i>Suur + p.</i>		ning	üllem lin, Pu-
25 <i>Uvan</i>		mürri-	larek uimmi.
26 Ester	⊙		Sevliüks wäg-
Rõnnustotast, Joan. 15, 16.			ge suur lin, kus
27 <i>W. p. ün. P.</i>		ta	dõldakse talb-
28 Willem	D	4 p. l.	tõnnend tuh-
29 Maet		minne	hat enjamiste
30 Petronella	⊙		riwoihoned,
31 Wikand		lota.	sadda ja nellē
			seitsmet küm-
			mend kirjitud
			ja tolm wiet

gmal selle ku päwal touseb päle p. e tund
 pärrast kello 3. ning lähhäb alla pole tundi pärrast
 kello 8. päaw on witt 17. 3 agga tundi.

1	Rotskal	soje	kümmeñd floos.
2	Hiskia	ja	trid sees olle.
Wibhast walmust, Joan. 14, 23.			wad; ja seäl el-
3	<i>Piikki</i>	selge.	las selge krela-
4	<i>Teine P.</i>	<i>11, 29. 11.</i>	rahwas, kes se
5	<i>Kolmas P.</i>	uddu-	peäle wäaga lo-
6	Artemius	ne	tis et nemmad
7	Lukretsia	✿	Turki rahwa iñ
8	Medardus	wihma	ke alt ütford
9	Petram	ja	saal sidlahti peä-
Jesús ja Mikodemus, Joan. 3.			seda. Sellepär-
10	<i>10. P.</i>	<i>Pittora 2.</i>	rast läkkitas lin-
11	Blarolus	<i>4, 21. 8. 1.</i>	ral monned Peä-
12	Vasilides	rahhe.	lilkud orma soa
13	Tobias	Selged	meestega siina,
14	Mall	ja	ja need atasid
15	<i>Vitus</i>	Peawa	neid Turki soa-
16	Justina	paitsed	mehhi ärra kes
Wikkast Wrehhest, Luk. 16.			liina ünner ja
17	<i>17. P.</i>		seäl sees waht-
			sid, ja wöt sid lii-
			na ärra. Ugga
			meie wäggi ei
			wöind seäl laua

Sel Kuul 31 Päwa.

Jerusalemma ärrarikmiss. Luk. 19.		te, meie kerge
19	<i>P. p. 3. a. J. 2</i>	rüütli hul-
20	Rut	ga sisse, et ka
21	Wilibert	meie Husarid
22	Safeus	esüte pidid
23	Barsabas	tagganema; ag-
24	<i>Persti p.</i>	ga kui nemmad
25	Eudwif	meie suurte tül-
Wariserist ja Tälnerist, Luk. 18.		lide ette tullid,
26	<i>P. p. 3. a. J. 2</i>	siis neid pelleta-
27	Perent	ti jälle tagga.
28	Aufustin	Reed laks tuh-
29	<i>Joan Luk.</i>	hat Janitsarid
30	Rebekka	käisid ka wah-
31	Benjamin	waste meie pea-
		le, ja üts teine
		ossa nende rüüt-
		littefi tulli meie

14 nel selle ku päwal touseb päike 3. werendel pärrast kello 4. ning lähhäb alla werendel pärrast kello 7. päaw on pilt 14. ning üts pool, s. agga 9. ning üts pool tundi.

1	Clidius		1, 23. e. l.	selja tatta, et meie ollime öle- te kest nende wahhel; sest meil ep olaud enrom kui pool kolmat tuhhat meest keil ühte kollo seäl, ja neil olli käl en- nam kui kümme tuhhat. Käl olli meil sis rütti- de ja püssidega nende peäle las- ta, enne kui nem- mad taggasi läk- süd. Wimalds tul- tid nemmad weel löhhule ro- mades ja katku- sid ka omma püssidega lasta. Nagga meie ha-
	Kurbist ja Keletumast,		Mat. 7.	
2	12 P. p. 3. a. 3. P.			
3	Reinard		Taew	
4	Moses	3	*	
5	Kai		pülwis	
6	Magnus		E	
7	Regina		soje	
8	Mar. Sünd.		ia	
	Breestrest ja Lewitist,		Luk. 10.	
9	13 P. p. 3. a. 3. P. 5, 41. e. l.			
10	Cobald		uddu-	
11	Wolfr. p. 3		ne	
12	Sirus		ning	
13	Amatus	3		
14	Willemb.		wihm	
15	Nikodemus			
	Münnek Piddali töbrist.		Luk. 17.	
16	14 P. p. 3. a. 3. P. 1. 57. e. l.			
17	Eitus		Willo,	

Sel Kuul on 30 Päeva.

18	Werner	selge	rühwas wottis
19	Wauustus	↗	neid meie suurte
20	<i>Matt. p.</i>	tuul, 3	tähtide, püüsi
21	Eöns	ne	de ja pigidoga
22	Morits	↘ 6, 32. p. 1	uenda wa to
Wanmonast, Matt. 6, 24.			et nende lust
23	<i>15 P. p. 3. a. 3. P.</i>		lõppes weel en-
24	Kleowas	↗	nam katsta Ja
25	Harald	ja	neid rohhu ri
26	Ferel	kül	arra ja wägga
27	Adolfo	↘	paljo lödi mah-
28	Wentfel	mod	ja, nenda ei Sur-
29	<i>Matti p.</i>	Död	tidesi enuow sui
Kaini-Linna saarnust, Luk. 7.			tuhhat meest
30	<i>16 P. p. 3 a. 3. P. 86, 45 p.</i>		tapetud leiti
			olessi peäl, ilma
			neid midä nem-

kanel selle ku päwal tonseb päike kello 6. ning
 lähkääb alla kello 6. pääw on wite 12. ning 6 ka
 tundi.

NOVEMBER. Wina. eh? Roia. Ku.

1 Wolmer		Seigede	mad ennestega
2 Fairus		Ilmade	joostes ärrawis
3 Wolrad	2	→ järrele	sid. Monne pä-
4 Prants		on	wa pärrast tuli
5 Wides			weel üls surem
6 Amalia		→	hull liggi kaks.
Wee, Lobbisest, Luk. 14.			kümmend tuh-
7 17 P. P. 3. A. 3. P.			hat, aaga neid
8 Tionisius		6, 42. e. l.	aeti jälle sedda
9 Tomasia		nüs-	teed taggasi, kust
10 Burkart		fet,	nemmad ollid
11 Angelus	I	→ uddu-	tulnud, ja üls
12 Mai		••• sed	tuhhat neist lödi
13 Eereha		lumme	jälle mahha
Suremast Käsust, Matt. 22.			Küünla koul
14 18 P. P. 3. A. 3. P.			teggus ennast ta
15 Heddo		••• II, 15. e. l.	suur wäggi tok-
16 Kalus		→ iad-	ke kuusteistkümm-
17 Olop	2	ga	end tuhhat aet-
18 Lufas		segga	rus. Need tullid
			sehe kindla nou-
			nga Pufare
			linna meie läga

Sel Kuul on 31 Päwa.

19	Lutsius	☩
20	Bendelin	tud
Ulwatud Inuimessest, Matt. 9, 1.		
21		
22	Sewerin	☩ 8, 26. e. l.
23	Salome	ning I
24	Blorentin	✠ I
25	Kristian	fūlmad
26	Amandus	☩ 3l.
27	Wilip	mad
Pulma: Nidest, Matt. 22, 1.		
28		
29	Apsalon	☩ Iota.
30	Josawat	☩ 1, 17. p. I
31	Wolfgang	☩ I

jälle wägaise är:
 rawõdtna Agga
 Rinral Tomwel
 olli jo omma
 riggementidega
 te peäle lāinud,
 ja juhtus siis
 nendega kolko
 ühhe liina jures,
 Sursiwo nim.
 mi. Se olli üls
 kindel lin ja üls
 tuagetw laats
 seäl sees. Eäl
 siis se taplus es-
 site kül wāga
 walluseste hal-
 las, agga need

16nel selle lu päwal touseb päike pole tundi;
 pärrast kello 7. ning lõhhāb alla pole tundi pärrast
 kello 5. pāāw on pikk 9. s 15. tundi.

1	<i>Wühde p.</i>		Kange	Turkib ei jänuud
2	<i>Singe p.</i>		tuul-	kana seis ma
3	Kotlib		sed	meie ette, waid
Kuninga Mephe Pojast, Joan. 4.				pöagenesid jelle
4	<i>ai p. p. 3. a 3. p.</i>			liina alla, kus
5	Räspen		ta	nemmad ennes,
6	Haltser	I	kül-	tele ollid sured
7	Klaudius		<i>C 5, 55. e. l.</i>	kratuid ja kor-
8	Brits		mat	ged wallid tei-
9	Teodora	...		nud Seält seest
10	<i>Matt. 2.</i>		3l.	ja liina müride
Kawwalast Eulafest, Matt. 18.				peält kassid
11	<i>22 p. p. 3. a 3. p. M. Ditt</i>			nemmad omma
12	Arkadius		mad	surte tülide
13	Pedriß	⊙	9. 46 pl.	seest hästi meie
14	Leopold		lumme	peäle, ja isfi
15	Atanasius	→	2	hoidsid nemmad
16	Alwäus	⊙		ennast ilka wal-
17	Jonas		saddo.	ide ja liina
				müride warjo
				el. Kui Kirral
				Towwel sedda
				naggi lallitas
				ta omma rah-

Sel Kuul on 30 Päwa.

Kobio Rahhast, Matt. 22, 15.

18 23 V. p. 3. a. 3. V.

19 *Ysser* I sel

20 Amos I ged

21 *Mar Ohw.* I küh

22 *Cefilia*) 2, 30. e. l.

23 Klement mad

24 Jofias ja

Wimfest Koftust, Matt. 25.

25 24 V. p. 3. a. 3. V.

26 Konrad I tuul

27 Isai sed

28 Künter Pä

29 Ewert

30 *Andrese p.*) 7, 12. e. l.

mad.

wast nende was-
 ts, ja laskis neid
 nende kerist wäl,
 ja aiada ja lii-
 na ärawötta.
 Siis meie sõa-
 mehhed tungisid
 wäggi se wallide
 wähele, jooksid
 krawide ülle ja
 monned rouni-
 sid möda liina
 nühisid üles, ja
 wötisid need teh-
 tud wõlid hõpits
 nende täkkidega
 ärra. Juba
 siis läks Turki-
 de pidda nende

9mal selle ku päwal touseb päike pole tundi
 pärrast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pä-
 rest kello 3. päaw on pisk 7. õagga 17. tundi.

DECEMBER. Joulo - Ku.

1	Arend		Uddune	sees arraks, ja
	Kristusse sisse sõitmisest, Matt. 21.			nemmad jooksid
2	<i>1 Kr. Eul. P.</i>			liüna müride
3	Parbo	I	pär=	peält mahha
4	Agaton	I	rast	ulitsatte peäle,
5	Bolber	I	fed=	kussa ka krawid
6	Nikolaz		<i>3, 33. P. I</i>	ja wallid ollid
7	Natalia		da	tehtud ja püüd-
8	<i>Mar. Sam.</i>		on	sid seält weel
	Tähhet enne wimist päwa, Eul. 21.			omma tükkide-
9	<i>2 Kr. Eul. P.</i>			ga ja koddadest
10	<i>Euh. em. P.</i>		selged	püssidega meie
11	Eiso		Ilmad	peäle lasta. Ag-
12	Ortilia	→		ga kui nemmad
13	Eulha	⊙	9, 37 e l	näggid et meie
14	Nikastus		lo=	wenne, mehhed
15	Johanna	⊙		sest ei holid,
	Joannes Bangi. Tornis, Matt. 11.			waid tuggewas,
16	<i>3 Kr. Eul. P.</i>			te peäle läisid, ja
17	Albina		ta	omma mooga
				terraga keil
				mahha rajusid,
				mis agga ette
				talli, sus nem-

Sel Kuul on 31 Päeva.

18	Kristow	✠		mad pöggenesid
19	Lot	I	tuulne	sure rutwaa ja
20	Abraam	I	II, 37 p.1.	riisendgmissse
21	<i>Toma p.</i>		Lumme	healega omma
22	Beata		saddo	laewade peäle,
<hr/>				
Joannesse Lunnistusfest, Joan. 1.				
23	<i>A. Kr. Eul. P.</i>			ise ille ollid tul-
24	Udo		ja	nud. Siis meie
25	<i>Koulo</i>		fange	soa, mehed ol-
26	<i>Teine P.</i>	2	külm	lid omma Pa-
27	<i>Kolmas P.</i>		teeb	jonettidega ni-
28	<i>Güta P.</i>		aasta	wa gga nende
29	Noa			jalla laurus, ja
<hr/>				
Sest immeks panuem. Luk. 2.				
30	<i>P. p. Koulo</i>		peäle	need rüütli dia-
31	Silwester	L	ots.	sid neid nenda
<hr/>				

ionel selle lu päwal touseb päike werendees
 pärrast kello 9. ja lähhäb alla 3. werendel pärrast
 kello 2. päätw on pitk 5. ja üls pool tundi, õ agga
 18. ja üls pool tundi.

Päike- ja Ru- Warjutamisest.

Ehkki sel aastal Päike 4 Ford saab ku
läbbi warjutud, siiski ei polle enam kui üks
Ford meie maal nähtaw, ja se sünnib 15 pä-
wal wina-kuus, hakatus on louna kello
11, se suurem warjutamine on kello 12,
ning kello 1 paistab Päike jälle selgeste.

Se ku saab 2 Ford warjutud, esmalt 6
päwal Jüri-kuus, agga meie jures ei pol-
le enam kui se lõppetus homiko kello pool
Kahheksa näha.

Se teine on ni suur et ku saab ülleütlese
warjutud, ja se sünnib 30 päwal mihele-
kuus, esimesenne hakatus on pärrast lou-
na kello 5, kello 7 ja kolm werendel on se su-
rem warjutamine ja kello 9 se ots.

~~~~~
wa jure sada, ennost jõe heitsid ja hul-
gal öte ärraupusid. Et neid wissut ei ol-
le olnud, kes nenda wees ollid hukka sa-
nad, se wli neist mütsidest tunda, mis öiete
roh-

rohkeste wee peäl uiusid. Elis meie sõ-
mehhed läksid sagi kallale, mis hūna ja
leri sees olli, ja wõtsid teif puhhas ärra,
mis nemmad agga leidfid, sest, et nem-
mad ei tahtnud sinna jada. Kolm ruh-
hat Turkid õõldakse sel puhul mahha
lõdud ja ärra uppund okewad, ja liggi
nelli sadda wangi wõetud. Rõmoga läl-
fid meie wenne-mehhed Pufaresti linna
taggast, ja se linna rahwas tuli sure rõmo
flõsendamisfega nende wõsto, ja tõi neid
linna wärrawotte sisse, mis nende auuks
ollid ilufaks tehtud. Nende meel olli wõg-
ga hea et nemmad Turki rahwa ikke alt,
mis nemmad nüüd jo peäle sadda aasta
ollis kõnnud, piddid lahti peäma ja et
need kes nendega ühhes uskus olled nend-
de ille piddid wallitsema. Sepärrast
tullid nende üllemad meie Kinnali palwe-
le, et nemmod ennast wõiksid meie Keis-
ri Prava wallitsusse alla heita ja otse
ful

Kui need teised allamad Zemina Krons
alla wanduda. Ja se sündis ka künla
ku kahhetiskümmemal päwal rahwa su-
rerõmoga. Meie armolisse Keisri-Praua
poolt laskis se ülem Kinnral Numantsow
neile keif head ja kaitsmist tootada, et
nemmad ni hästi kui Ta seised allamad
Zemina hoidmisse al pidid seisma.

Selsammal aial läks se meie sõda mees-
tele, kes Pohla maal ollid neid mäsfa-
jaid tallitsema, ka korda, nende hulga
kätte sada ja neid nenda mahha rõhuda
et neist wiisteiskümmend sada nende kah-
he pealikuttega mahha langsid ja teised
laiale pillati.

Se sõda-wäggi, mis Pukaresti um-
berkaudo olli, sai nüüd pärrast mitme
woitlemist nattoke rahhul seista. Jürri
kuul sai Kinnral Towwel ku' da et Tata-
ri rahwas oli rõwli wiisil tulnud, risu-
nud

nud ja põlletanud, ja monned risti inni-
messed ennesega ärra winud. Sepärrast
läkkiras temma, ühhe Majori tuhhat
meestega neid takka aiama, ja kula ma
kus need Turkid piddid ollema. Temma
leidis ka esite kolm sadda, neist sai ta üh-
he kätte, kes temmal teada andis, kus
need teised sured troypid ollid. Siina
minnes leidis temma kolm tuhhat; agga
need on kerged mehhed ja ei jänud toplus-
ses kava seisima, waid pöggensesid ärra,
ja noudsid ommad teised hulga taaga.
Kui ta neid takka aias, juhtus ta ühhe
surema hulgaga kokko, kahheksa tuhhat
arrus. Need loofsid siis omma hulga
peäle ja jooksid esite käl wäggise meie
sõa-rahwa peäle; agga kui nemmad näg-
gid et meie mehhed wahwaste wasto pan-
nid ja neist mitto mahhalangsid, siis nem-
madki jooksid kermeste ärra, ja jätsid
melle

meile sure sagi taggasi. Kolm sadda perret
Ballati rahvast mis nimmad ollid wangi
winud, peasteli sel puhhal ka nende kääst
ära ja mitto tuhhat hebbosed, weiksid,
lambad ja muud asjad jäid meie sõa mees-
te sagiks. Agga enne kui ma omma sõa-
jutto kaugemale aian, pean ma teile Ta-
tari-rahwa ellamisest essite nattokest
juttuutama, sest et se suur rahwas ennast
ka sel aastal meie wõlitsusse alla onheit-
nud. Meid on määratta palju ja se
Ma kus nemmad ellawad, on wägga lai
ja üks hea rohho=ma. Agga nemmad ei
pea ial kindlat paika. Salwel terwad
nemmad ennestele pissokestes urtsitud,
kus nemmad sees ellawad, ja nende hob-
bosed, weiksed ja lambad, need joseswad
senniks pri parrast ümber, ja kui süggaw
talw on, siis nemmad krapwad lund
rohho peält ärra, ehk lähewad künide
jure, mis suwel heintega täis toppitud, ja
sõwad

sõwad seal, ja nenda toidwad noad en-
nast ülle taiwe. Jonab siis kerowade kät-
te, siis nemmad jätkwad ommad talwe
forterid mahha ja lõwad ommad- te gid
ülles, kus se keigeparras rohto- ma on, ja
aiawad omma hooste ja louste karia ik-
ka tuhhande kaupa enneste eele. Saab
se siis ärrasõdetud, siis nemmad lähhe-
wad jälle kaugemale. Agga nüüd teie
woite kü wahhest küsida, kust nemmad
siis isfi sawad süa. Wata, nemmad on
alles ragganad, ja sest et nemmad lohus-
te seas on ülleskaswanud ja ei kolis egga
kirrikus head õppetust kuulda sanud, siis
nemmad on ka nago pool weiksed, ja el-
lawad weiste wiil. Otsi nenda saun-
ti kui praego weel teie rahwa seas mon-
ninaad on kes metsa sees ellawad ja kau-
gel kirriko jurest ärra on, ja ei kõi kirri-
kus egga kolis. Need ei tea, ka ial mis

Dige ja hea on, teiwad agga omma ihho-
likko tööd, mis nemmad on öppind, ja ella-
wad omma htmude järrel, nago mets
ellaiad; ja neid woib kül kohhe teistest är-
ra tunda, kes Jummalala sanna moistwad.
Arwage sedda siis sureks õnneks, et teie
kirrikus ja kolis Jummalala sannaga woi-
te õppetud sada, ja pruüige sedda ka hea
melega, sest se woib teid innimesfiks, ja
mis weel ennam Jummalala lapsiks ja wi-
maks ka õnsaks tehha. Õnsad on need sil-
mad kes sedda näwad, mis teie näta, ja
need kõrwad kes kuulwad mis teie kulete.
Ja kui teie sedda näte, kulete ja teate, õn-
sad ollete teie siis kui teie sedda ka teie.
Need Tatarid ei külwa egga leika, waid
nemmad ellawad selgest lihhasst ja enna-
miste hooste lihhasst; sepärrast peawad
nemmad neid ka wägga paljo, sest et nem-
mad omma ihho toidust ja kättet neist

tõwweſ ärra. Tännini ollid agga mon-
ned piſſofeſſed hulgað teiſtega taplerud ;
agga nüüd Joani kuul hakkas feik ſõa-
wäe hulk teine teiſt wahtima ja aega ot-
ſima teiſele heat hopa andma.

Waenlaſed püüdiſid ikka weel Prutti
jõe ülle meie pole tulla. Agga meie üllem
Kinral Rumantſow moiſtis ſedda kül, et
ſe meil ſureks kahjuks woiks olla, ja haf-
kas ſellepärraſt iſſe nende waſto minne-
ma. Reed teed ollid ſeäl kül wägga peh-
had ja ſandid ſelle ſure wee ja nende mitme
jõe ſoonte pärraſt, ja ümberringi ollid wa-
enlaſed. Ommeiti läks ſe meie wäele kor-
da Prutti jõe ülie ſada, ja waenlaſed eeſt
ärra aiada et nemmad omma leriğa pid-
did laugemale liikma. Kinral Pauer üks
mahwas ja wägga tark ſõa-mees, läks
kiſ ühhe wäe-õſſaga waenlaſte leri ülles-
õſſima ja waatma kuſt poolt parrataste

wolks nende wasto hakkada; ja leidis et
nende leer wägga waagew olli, ühhe järe-
ko mäe peäl, ja et üks mädda so ja suur
jõggi ees olli ja neeli wietkümmeid sured
tükkid wallide peäl, mis nemmad ollid le-
ri ümber teinud. Kui ta Peik olli lälbi
katsnud, ja tähhele pannud et agga par-
ramalt polest olli liggi tulla, siis ta läks
jälle taggasi. Teema olli omma ras wast
tahha jätnud ja olli agga üksi läinud pari
meestega sedda leri waatma. Taggasi
minnes sai tedda nähtud, ja nemmad ar-
wasid kohhe et se üks üllem pealik piddi
ollemä, sepärrast etasid monned ferged
rüütliid ja üks arabia mees tedda tagga,
ja ollelhid tedda kapea kätte sanud kui ta
ep olleks wägga fermes olnud ja omma
waife püüfiga nende peäle lastnud, senniks
kui ta rahwas appi jõudis. Meie wägge-
tulli siis nende leri liggidale, ja lastid suut

te tükkide seest hõsti nende peäle ja tran-
natid wissati leri sisse ja teik olli jo nenda
seätud et meie sõa wäggi piddi leri wasto
hakkama. Said nemmad sedda tunda,
suis nemmad wõtsid kermeste ommad tel-
gid mähha ja läljid ruttuste ärra. Meie
Husarid ja kerged rüütlid piddid neid tag-
ga aiama, ja need juhtusid suis ühhe hul-
ga peäle kes paljo surem olli kui nemmad.
Kui need waenlased sedda näggid, et naid
tagga aiajaid ni pis fut ollid, jaid nemmad
soisma ja pörasid ker neste ümber. Agga
se Obersleutenant Wabritsi, tell st teie
enne jo ollete kuulnud, laskis uesinaste
ühhe weil'esse walli üles ehhitada ja pan-
ni ommad tükkid selle peäle ja nende seest
las kis ta ni walluaste selle hulga sisse et
nemmad warsti jälle sookema läljid. Sa
sest olli kül tuuda et se hirm Sunimalast
nende peäle tullit, kes nelle argdust andis

ja nende wäggetat uhkust ärra sullatas et
nemmad ikka mahharõhhumisse läbbi said
kõikutud, ehk neid küll ikka kümme kord
ennam olli kui meid, sest sel puhul olli
kaks kolmakümme tuhat Turkid ja
ennam kui wiiskümme tuhat Tatarid
leris olnud ja nende üllem pealik olli se
Tatari rahwa üllem Wüerst Kan ja Uwa-
sa Passa. Kellikümme würesti ma-
laksid need waenlased seält ärra, kus nem-
mad keigeesite omma leri ollid ülleslö-
nud. Sel kuul olli küll kaksikutud et need
Turkid piddid seisma jama, et õige taplus
nendega wõiks hakata, agga mitte nem-
mad ei jänud seisma-meie ette, et neid siis
agga joostes piddi tagga aetud sama.
Agga sest ei olnud meil kasso, sest se wä-
stas meie sõda mehhi ärra, ja need ollid
kui seäsed, kui neid suitfogo ka ärraaiab
sis nemmad ommeti warsti jälle taggasi
tulles.

tullewad. Sepärrast katus meie üliem
Kinral et ta neid üksford nenda kitsikus-
se woiks sata, et nemmad ei saaks eest är-
ra joosta; ja se läks temmale ka korda
feitsmel päwal heina kuul. Sest siis sun-
dis üks suur taplus, mis neist keikist, mis
tännine olnud, se keig surem olli. Rahhet-
kümmed tuhhat Turkid ja Tatarid ollid
ühhe tuggewa leri sees, mis ühhe kõrge
mäe peäl olli, ja ümberringi süggawatte
krawide ja kõrge wallidega ümberpiratud
olli, ja need ollid suurte tükkidega tõis
pandud. Siin nüüd otsis meie wäggi waen-
lased ülles nago rebbase ommas pessas,
ja piras selle leri ümber et nemmad ei
wolind eest ärra peäseada, enne kui nem-
mad ennast olleküd läbbi lönud. Siis
hakkas esüte se lastminne suurte tükkide
seest, mis ühhe mäe peäle ollid pandud, ja
meie jalla-wäggi läks ikka riddastikko

liggemale teiste leri jure, selle kindla nou-
uga ehk seälsammas surra ehk ärrawoita.
Ja sellepärast tungisid nemmad ni wah-
waste ja kangeste keel nende leriise et keel
rükkide ja püsiide lastminne, mis waenla-
sed meie peäle lastsid, neid ei woind keel-
da siise minnemast. Nelli tundi pannid
ommeti need teised wasto, agga kui se
tapius keigefangemaks sai, ja nemmad
näggid et nemmad ei ennam woind par-
rata, siis nemmad hakkasid senna ja ten-
na joofema ja mõlesid et meie rahwas
pidi sagi kallal minnema, et nemmad
woiksid siis jälle koggematta nende peäle
tulla. Agga meie sda mehed läksid otse-
kohhe keel leriis läbbi ja aiasid neid tagga,
ja keel mis nende ette tuli, pidi ka me-
ga terra tundma. Said nemmad neid
siis täieste ärrawoimud, siis nemmad tul-
lid rõmoga taggasi, ja läksid sagi kallale.

Keel

Keif se leer oli sest täis; seal nemmad
 leidid, mitto tubhat telgid, tükkide ja püssi
 lööd liggi nellikümmeid fared tükkid, ühhe
 hulga püssi rohto ja muud sba riistad, lip-
 pud, keifjuggust mona Kamelide ja weis-
 te hulga, keifjuggused rided ja muud as-
 jad, mis ühhe sba wäele lerts on. Elle
 üllema pealikko telgi sees mis koggene il-
 lus ja kallis, kuka ja hõbbeda ja sibiiga
 läbbi koutud oli, anti siis Jummalale,
 selle wäggede Josandale kes meile ni suurt
 woi must annud, selle eest au ja kiust.
 Jummal oli meid ka nenda armolikkalt
 hoidnud et agga wägga, piisut meie rah-
 wast okid hukka saanud, agga sedda ennam
 neist Turkidest. Se oli küll üks suur woi-
 mus, agga kolme uädwala pärrost andis
 Jummal meile veel paljo suuremat õnne
 ja woi must, ja se sündis esimesel päwal
 leikusse kuul kui keif Turki wäggi sadda

ja willostümmend tuhhat meest ühhes kous
öld ja taplussele wälja tullid. Agga en-
ne kui ma sest hakkän räkima, pean ma
teile esfite juttustama, mis suurt head
Zummal selsammal aial meie sda-wäele
meere peäl teinud. Sest siingi andis se
wäggew Zummal meie laewa wäele wa-
enlaste laewade peäle ni suurt ja kuulsa
woimust, mis ilmas polle weel kuulda ol-
nud. Kohhe esfimest otsast ollen ma teile
sedda jo ütlenud, et meie Suur Reiseri-
Praxa ühhe wäe ossa olli lastnud laewa-
de peäle minna Turki-rahwa Sare-maad
noudma, kus wägga paljo risti innimes-
sed ellasid, kes sowisid Turkide ikke alt lah-
ti pääseda. Neil laewadel olli kül pitk te
minna et sedda kül woime paar tuhhat
pennikoorma arwata. Nemmad pidid
mitto merred läbbi minnema, enne kui
nemmad siina said. Sul enne läksid nem-
mad

mad siit ärra, talwe jäid nemmad Ingels-
male, ja kewwade lääfid nemmad omma
te skaugemale; ja Jummal kes merregi
peäl teed walmistab, ja tuult ja merre lae-
ned woib kaskida, satis neid keik ka illu-
faste selle üllema Turki merresse, kussa
nemmad ollid noudnud. Se olli kül im-
meks panna sest et meie laewade woäggi ei
olnd öppind weel paljo merred läbbi kái-
ma ja merre peäl söddima. Mitto neist
Saksa ja woõra-ma Kuningattest ja
Wüstidest kes seäl merre äres ellasid
kust meie piddime möda minnema, ja
muudki, naersid neid kül mitto kord, ni
hasti kui need Turkid, ja mõtlesid et meie
laewad ei ial piddand siina sama, ja kui
siis monningad ka koggematta pealksid sen-
na sama, et neile siis kül merre laenatte
ja tulega piddi ollema woitlemist agga et
nemmad merre poolt ei piddand kül sama

Turki-rahwale kahjo tehha. Agga Zum-
mal olli meiega ja satis keif hästi torda,
nenda et keif ilm sedda immeks panni.

Ja olli meie sõa-wäggi ma peäl waen-
lastele hirno teinud, siis se laewa-wäggi
teggi sedda weel pahjo ennam. Reed lae-
wad läkkid kolmes likis. Se esimenne osfa
mis keigeessite senna sai woutis jo ühhe
sure sare ärra kus Kreka rahwas ellas, ja
kõnna nemmad jäid senniks kui need teised
laewad ka jure tullid. Turki-rahwa üllem
wallitseja hakkas siis wägga kartma, sest
nemmad tullid temmale nüüd wägga lig-
gi omma linna Konstantinopoli jure.

Sepärast walmistas temma ka om-
mad laewad, ja läkkitas neid meie wasto.
Agga temma surem lotus olli nende tug-
gewatte rata linnade ehk lossingatte peä-
le, mis seäl merre äres mollemil polel ollid,
kust lüka peab läbbi minnema enne kui

Kon

Konstantinopeli linna wõib sada, need
 käsks ta siis weel tuggewamaks te haia
 hõpis ärraparrandada. Kui meie laewad
 keif ühhes kous ollid, siis need Amiralid
 wõtsid nou waenlaste laewad üllesotsida
 ja nendega üht merre taplust Ratsuda.
 Jubba Rāio kuul said nemmad teine teist
 nõhha ühhe Gare jures, ja meie laewad
 hakkasid jo neid tagga aiama, ja suurte
 tükkide seest nende peäle lastma. Meie
 Kõlm Amiralid ollid Piridow, Christon ja
 Kraw Orlow. Agga Kraw Orlow olli se
 keige-üllem ja käsks ja seadis seäl keif mei-
 Keisri Praua nimmel, ja keif mis temma
 tahtis piddi sündima. Need teised tullid
 siis temma laewa peäl kocko, ja piddasid
 nou et nemmad teisel pawal sedda merre
 taplust tahtsid haklada. Turfidele ollid
 kuusteistkümmed sured Gõa laewad, mit-
 te Kallerid ja muud laewad et need ühte

Kokko peäle sadda armati. Meil ollid ag-
ga ühheksa sured sõa-laewad ja monned
wähhemad. Dige Jaani päwal se olli kui
waenlaste laewad ka nähti taplussele
walmsis ollewad. Meie laewad jaeri siis
kolme likesse. Keskel olli Kraw Orlow,
eest se Amral Birdow, ja tagga se Amral
Elwiston, iggamees kolme suurte laewa-
dega. Turkkide laewad seisid sedda wiisi et
üks ots ühhe Sare äre ja sure liwa mäe
jure, mis merres olli, ullatas, ja se teine
ühhe saddama jure, Sesme nimmi, mis
ühha pärrast se taplus ka omma nimme
janud, se merre taplus Sesme jures. Meil
ollid siis kül raske nende wasto minna.
Ommetegi katusuti sedda Jummalala nim-
mel, ja se taplus hakkas tükki de lastmis-
sega nende laewatte peält mis esimeses
liikmes ollid. Se esimenne laew olli siis
keigeennamisto tükki de tulle al. Se teine
Eus

peäl se Amral Pirdow olli läks ifka lig-
gemale waenlaste laewade jure, ja kui se
liggi kül olli, lastis ta keik ommad sured
tükkiid Turki laewatte peäle lahti, et need
sedda kül tundsid. Agga se olli ka iski siete
kesk tulle sees, sest et ka waenlaste laewa-
de peält igga polelt ni wägga temma peä-
le lasti, et need sured lödd nago rahhed tem-
ma peäle saddasid, ja hirmus paljo tuld
peäle wissati. Müüd sattusid ka need tei-
sed laewad, mis keskel ollid, taplusse siise,
agga need teised wiimises likis ei saand tul-
le liggi. Külse hirmus olli kuralda, kui keik
need tükkiid, ni hästi meie kui waenlaste
laewade peält lahti lasti, sest neid olli kül
ennam kui kaks tuhhat keik ühte kocko,
monnegasse peäl ollid sadda, monnegasse
peäl üheksa ehk kahheksa, ehk seitse ehk
kuuskümmend tükkiid, iski weel mis püssi-
bega lasti. Se olli siis nago ühte puhke-
myrristaminne, nenda et merri wärrises

ja ommad laened kõrgeste ülles-dias ja
taewas ja need Sare-maad wasto kõlka-
sid. Se suita olli ni pak's ja suur et pää-
sest mustaks läks, ja need laewad ennam
ei paistnud. Aggamees näggi omma sur-
ma silma ees, sest põhjato merri ja lopmat-
ta tullose teggi neil hirmo. Agga meie sõd-
diad ei lastnud ommetigi omma süddant
mitte arraks minna, sest nemmad sõddisid
omma hea Keisri-Traua, enneste, ja om-
ma Jesa-Ma parrast risti rahwa waen-
lase wasto. Winaaks hakkas selle Amrali
laew Turli Amrali laewast kinni ja las-
tis rükkide ja püsside seest nenda wägga
teise peäle, et se laew se läbbi hopis põlle-
ma läks. Kui meie laew nüüd weel olleks
woind teisest ärra sada, siis se olleks kül
kõggone wägga hea olnud; agga temma
sured mast-pulgid ollid jo katki murdnud
et ta ennast ennam ei woind teisest ärra-
kütada ja ehk kül teisedki laewad appi
joudu

joudsid, siiski ei woind nemmad tedda en-
nam aidata. Se läbbi se sündis et need
tulle seddemed ja tulkid teisest põllewast
laewast meie Amrali laewa peäl langsid
ja et se ka põllema läks. Sepärrast anti
teistel laewadel täht et nemmad omma
padid piddid sinna läff tama, et need in-
nimesed nendega woiksid ärra tulla. Sen-
niks püti sedda tuld weel kustutada, agga
ürrikesse aia pärrast tulli se tulloke püssi-
rohho kambri sisse, ja siis ep olnud ennem
abbi ühtegi, waid ta läks hopis tullega
kõrgesse ülles. Ühheksakümmed meest,
kes ei saand weel temma peält ärra, aeti
ka püssi rohtoga ühtlase ülles, agga mit-
to neist peästeti weel patidega, kui nem-
mad jalle wette mahhalangsid. Pärrast
sedda läks Turki Amrali laew ka nenda-
sammoti tullega ülles. Se oli meil käl
kahjuks agga ka õnneks, sest se läbbi, ja et
meie teised laewad ilka weel wahwaste
peäle

peäle lastjid ja tättide seest lõpmatta teiste
peäle lastjid, tulli ni suur hirm waenlaste
peäle et nemmad laewade ankrud ülles-
tõstjid ja sure hirmo ja kohlumisega sad-
damesse joudjid, et nemmad seäl tättide
warjo al woikjid rahhul olla. Se labbi
lõi Jummal neid, pimmedusfega. Sest
seäl olli üks teine laewa pealik olnud, kes
teist noud andis et nemmad mitte ei pid-
dand kitsikusse minnema, waid sure mer-
re peäl jääma. Agga nende üllem Amral
põlgas sedda nou ja läks saddamesse. Nen-
da kui ennemiste Abhitowel Absalommi-
le head noud andis, agga sedda põlsti äs-
ra ja Husai nou roveti kuulda, sest et
Jummal willetsust tahtis Absalommi ül-
le sata. 2 Samuel 17. p. 14. s. Nenda
sammoti piddid nemmad nüüd sedda head
nou ka põlgma ja teist wõtma kuulda, et
nemmad woikjõ, sedda wiisi emma otfa
leida ja huffa sada. Meie laewad aiand
neid

neid siis tagga ja pannid neid saddames
linni, et nemmad enam ei wõind seält
wälja sada. Siis walmistati põlletajad
laewad, ja kui need walmis olid, lasti
nende peält ühhe puhke lööd, tuld ja tõr-
wa Turki laewade peäle, mis nüüd üh-
hes lous kitsikus olid. Se aias suurt
hirmo nende süddamette sisse ja teggi
neil hirmsa sure kahjo. Sepärrast pan-
nid nemmad kaks teist lümmend sured tär-
kid ühhe kõrge paika peäle meie laewatte
wastastikko, et meie ei wõind enam nen-
de liggi minna. Siis meie piddasime
nou nelli laewa sinna läkitada, mis isse
selle tärwis olid tehtud ja walmistud et
neist teiste laewade peäle wõiks tuld wis-
sata, ja neid, kui se tabhaks korda minna,
hopis ärrapõlletada. Teisel õsel sadeti
neid sinna, ja nelli sured sõda laewad pid-
did nende kawas ollema, kui neil abbi tar-
wis olleks. Kui Turkid sedda tunda said,
hakk

hakkasid nemmad omma tükkide seest
wägga meie peäle lastma. Agga meie teg-
gime ka nendasammoti. Se tuloke hak-
has tül ka jo mitto lord nende laewadest
linni, et se ka nähha oli, agga nemmad
kustutasid sedda warsti jälle ärra, Wi-
maks hakkas tuloke ühhe laewa purje
külgest linni, ja se läks põllema. Kohhe
pidid need põlletaia-laewad nende liggi,
kannema, ja need pealikud kes nende ül-
le olid seätud, ollid selle kartslikko asja sees
ka nenda julged et nemmad ei kartnud
kõtegi hädä, waid nendega teiste lae-
wade jure õiete liggi läksid. Ja kui nem-
mad neid ollid süütnud põllema, ja ommad
asjad wägga hästi aianud, siis nemmad
tulid jälle illufaste taggasi. Ühhe hobiga
ollid need Turki laewad tulle leges, sest
se tuloke jooksis ühhest lawast teise peäle,
ja sedda wisi olli nende ots ja meie täis
wõimus nähha. Sure rõmoga said meie
- laewa

laewa mehed nähha, kuida se teigesure
Kuningas ja risti rahwa Jumme
pool seisis ja waenlaste moe
Meie loewade peält ha^l
Tide seest hästi nor
nemmad aega ei
jälle kustu
nähti
ra^h

did lohuma ja warrisema. Ja se heäl
mitto pennikoorma kuulda olnud, ja
Gotta kauselt kuulsid, arwasid et
warriseminne piddi olle
warrast ollid teif need
need risti rahwa
tuhha sees,
Wits
ga

mal weel sel aastal meie sōa weäle tei
ja mis suurt woimust Ta esimesel
wal leikusse kuul meil ueste annud, agga
et se jut wägga pikkaks wänniks ja iääks,
siis pean ma sedda puhto siin sedda löp-
petama, süddamest sowides et keik kes sed-
da loewad, Jummal teud sest tunda saak-
sid ja wottaksid tedda se eest süddamest
lita ja keigest wäest palluda et ta meid Ta
eddespidi ni armoliikkult tahhaks aida-
ta, ja kui ta omma au rahwa segs on ül-
les näitnud armsa rahho jälle anda.

Waggade Jummal lastemällestu.

Janna sel uel aastal olgo se :

Se Tal, mis on ärratappetud, se on
wäärt et ta wottab wägge, ja rikust, ja
tarlust ja ramma- ja aauustust ja aujaki-
tust. Joan. ilmutam. 5, 12. s.

Oh Isand Jummal so wäggi näikse
mo sees mitto Ford õige pissut ollewad,

Siis ma lähhan arraks ja ei lida sind
mitte. Sepärrast aita, et ma ennaft kül-
ikka waesels ja nõdraks arwan ja et ma
ei ial omma wäe ja kõiõdusse peäle ei lo-
da, agga et ma ommetegi sinno armo ja
sinno wäe peäl julge ollen, ja sedda ikka
suromaks pean kui keik pattud, ja nenda
omma usko kinnitan, ja jünd siis rõõmsa
süddamega so kalli lunnastamisse armo ja
mu hea eest, iggapäwal ja iggaltunnil
lidan.

Mu, kitust, tänno iggawest, ja wägge sago Tal-
lel todud

Kes keik ma ilma patto eest on tappetud ja
ristipodud,

Ta sees on meid nüüd täiesi peästetud

Ja õnnistus, ja ello sadetud.

Oh teie puhiad Waimud ka, ja taewa ingli-
tesjed andke

Nüüd Tallel kitust lõpmatta! Ja temma risti
rõõmsast kandke

Keik waggad! Ja mis ellab ilma peäl

Keik loom, se kütto Tedda siin ja seal!

